

Bijdrage aan Materiaal voor Toolbox van An Hoorelbeke piano

Sounds in pictures uit de **Finse pianoschool (diverse auteurs)** steek ik erbij als voorbeeld, maar ik gebruik ook andere tekeningen die zich lenen tot uitbeelden.

Het is de bedoeling om dezelfde tekeningen verschillende keren te laten terugkeren om zo vast te stellen wat er verandert in hun improvisaties naarmate de leerlingen meer instrumentale vaardigheden ontwikkelen.

Dr. Faust (vuistenlied) uit de methode van **F.Emonts** is misschien niet zo heel bruikbaar naar andere instrumenten toe, maar is een echte hit. Sommige leerlingen kennen dit aan het einde van hun carrière bij ons nog steeds.

De volgende reeks zijn liedjes die geënt zijn op de AMV-lessen
en veelal uit **Pianolala** van ons aller **Katrijn Friant** komen of uit mijn kindertijd

met sol en mi (laat ik wel op de witte toetsen spelen bij de "piloten"):
Lieve kip en daarop geënt **Ooievaar** die ik bundel met **Les 2 uit Allemaal Nootjes**
en **Mysterious Frog** uit **Happy Animal Pictures (diverse auteurs)**

met sol, la en mi (ook weer op de witte toetsen)

2 leuke aftelrijmpjes die we ook zo aanleren (ik vind het idee van aftellen door aan te tikken verwant aan maatslaan)

Alle Indiaantjes en **2 roosjes** die ik bundel met **Les 3 uit Allemaal nootjes**. Vooral **3D** nodigt uit tot het zelf maken of improviseren met de al geleerde noten terwijl ik zelf of een ander kind het ritme op een tamboerijn of triangel sla.

met sol, mi en do

baseer ik mij op **les 4 uit Allemaal Nootjes** die ik als het lukt laat combineren met een bourdon in de lh

met do, re en mi en sol

(ondertussen ben ik overgegaan naar een echte pianopartituur)

Mieke heeft een lammetje van **John Thompson/Merrily We Roll Along** uit **bvb F.Emonts** (dan kan je de verschillen laten zoeken) **Mijn konijn** uit **Speel je mee** van **Geertje Nootgedagt**.

Kinderen die handig zijn met de linkerhand laat ik de andere liedjes op deze bladzijden ook spelen.

Im Glockenturm van **A.Terzibaschitsch**

Dit combineer ik met **les 6A en 6C uit Allemaal Nootjes**

De volgende liedjes zijn "hits" uit de methode van D.Agay voor wat verder gevorderde leerlingen

Mysterious Procession. Hierbij laat ik één leerling het liedje uitvoeren aan de piano. De niet-spelende leerlingen stappen mee met tamboerijn, triangel of met stokjes.

Sea Chantey. Dit kennen sommige leerlingen met een nederlandse tekst als "De dronken zeeman".
Sailor's Dance.

Volgende liedjes zijn voor de meeste leerlingen bekend, waardoor ze deze gemakkelijker op het gehoor kunnen zoeken op de piano. De liedjes zijn gerangschikt volgens moeilijkheidsgraad: van vrij eenvoudig tot moeilijk.

Sinterklaas Kapoentje / Alle Indiaantjes

Broeder Jacob

Sur le pont d'Avignon

Vos, gij hebt de gans gestolen

Hansje klein (Duits kinderliedje)

Schipper mag ik over varen

jingle bells

happy birthday

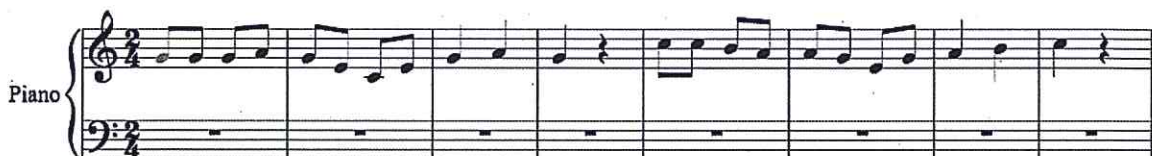
Al die willen te kap'ren varen (6/8)

speelmogelijkheden:

1. zingen -> spelen op het gehoor -> naar de notatie (melodisch/ritmisch)
2. transpositie aan de hand van zelfde vingerzetting op andere beginnoot: luister goed of het liedje hetzelfde klinkt (bepaalde noten worden een zwarte toets)
3. van aanvullend spelen met 2 handen naar spelen met 1 hand: probleem: ik heb maar 5 vingers <=> verplaatsen (verschillende posities) of duimondergang (toonladder)
4. begeleiding met voorkeurhand of niet-voorkeurhand: bourdon, drieklanken of tikken van de tel op de klankkast
5. zingen en spelen tegelijk, ritmetaal (ti, ta, to) uitspreken en spelen tegelijk
6. parallel spelen: andere hand speelt dezelfde noten mee, evt. met tijdsinterval (= canon) => hier kan de fa-sleutel geïntroduceerd worden (overschrijven van sol-sleutel naar fa-sleutel en daarna spelen met rechts en met links).

Voorbeeld:

Schipper mag ik over varen?

1. dit liedje zingen en zoeken op de piano. Er is vaak wel een beetje hulp nodig van de leerkracht. Sommige leerlingen durven niet proberen, want ze zijn bang om fouten te maken. Het liedje moet meerdere keren na elkaar gezongen worden (eventueel met andere leerlingen erbij), vooraleer kan 'gezocht' worden op de piano. Ik geef daarbij wel de eerste noot, eventueel kunnen alle noten gegeven worden in een andere volgorde. In het begin is de vingerzetting vrij, later worden beide duimen op fa geplaatst, zodat aanvullend met beide handen gespeeld kan worden. In een volgende fase kan het liedje met 1 hand gespeeld worden, maar dan moet dus wel verplaatst worden. Met verder gevorderde leerlingen kan geprobeerd worden om het liedje te noteren op de notenbalk. De pianotoetsen kunnen hierbij als hulp dienen. Dit is eerder iets om te

proberen in het 2e jaar.

2. transpositie: noteer de vingerzetting bij het spelen van het liedje met beide duimen op fa. Verplaats vervolgens de duimen naar een andere noot en speel dezelfde vingers. Stop met spelen op de noten waar het liedje niet klopt en verander deze in een zwarte toets.

3. De eerste zin van dit liedje kan gespeeld worden met 1 hand door de hand te openen tussen wijsvinger en duim. De 2e zin na verplaatsing ook. In sommige liedjes is er duimondergang nodig, op dat moment kan ook de toonladder (en de theorie) geïntroduceerd worden.

4. Wanneer het lukt om dit liedje met 1 hand te spelen, kan er met de andere hand een begeleiding gespeeld worden (bourdon, drieklank). De teleenheid of een ander ritme kan ook geslaan worden op de piano terwijl de melodie met de andere hand wordt gespeeld. Dit laatste is echter niet zo gemakkelijk.

5. Zingen op tekst, ti ta to of notennamen tijdens het spelen. Luidop tellen tijdens het spelen (theorie van de maat).

6. Parallel spelen: de LH speelt dezelfde noten mee een octaaf lager. In dit geval is dit niet zo gemakkelijk, aangezien er verplaatst moet worden.

Dr. Faust's Jux mit schwarzen Tasten

Having Fun with Black Keys

Farce sur les touches noires

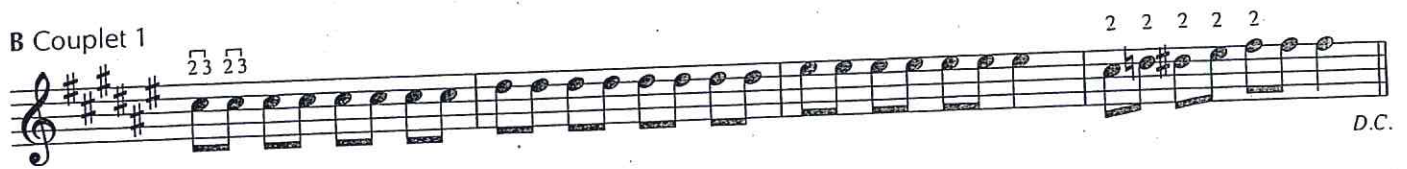
A Refrain

mit der Faust spielen • play with your fist • jouer avec ton poing

Detailed description: This block contains the musical notation for the 'A Refrain'. It is written on a single treble clef staff in 4/4 time with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The melody consists of eighth and quarter notes. Above the staff, there are fingerings: '2 2 2 2 2' above the final five notes. Below the staff, the lyrics are: 'mit der Faust spielen • play with your fist • jouer avec ton poing'.

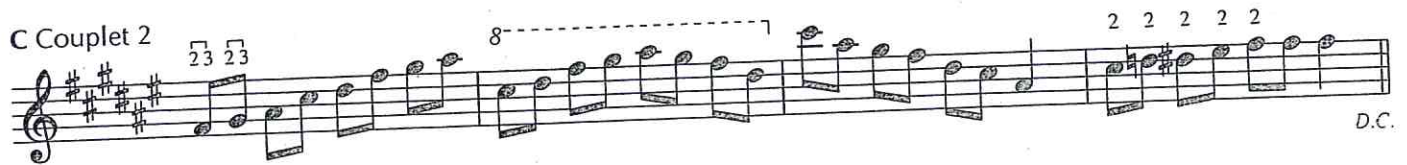
B Couplet 1

D.C.

Detailed description: This block contains the musical notation for 'B Couplet 1'. It is written on a single treble clef staff in 4/4 time with a key signature of three sharps. The melody features eighth notes and quarter notes. Above the staff, there are fingerings: '2 2 2 2 2' above the final five notes, and '2 3 2 3' above the first four notes. Below the staff, the marking 'D.C.' is present.

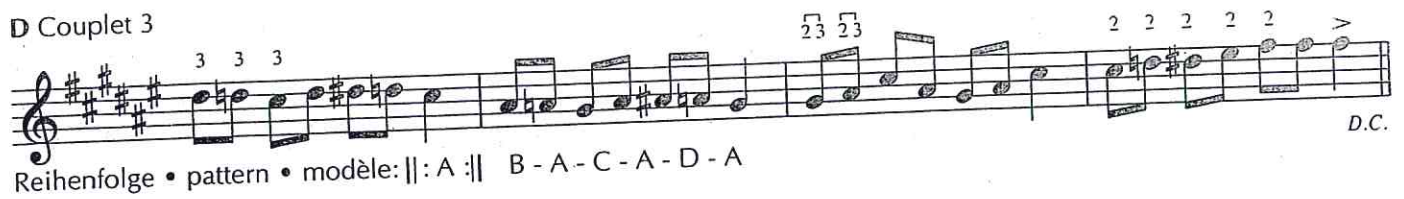
C Couplet 2

D.C.

Detailed description: This block contains the musical notation for 'C Couplet 2'. It is written on a single treble clef staff in 4/4 time with a key signature of three sharps. The melody features eighth notes and quarter notes. Above the staff, there are fingerings: '2 2 2 2 2' above the final five notes, and '2 3 2 3' above the first four notes. A dashed line with the number '8' above it spans the first eight notes. Below the staff, the marking 'D.C.' is present.

D Couplet 3

Reihenfolge • pattern • modèle: ||: A :|| B - A - C - A - D - A

Detailed description: This block contains the musical notation for 'D Couplet 3'. It is written on a single treble clef staff in 4/4 time with a key signature of three sharps. The melody features eighth notes and quarter notes. Above the staff, there are fingerings: '3 3 3' above the first three notes, '2 3 2 3' above the next four notes, and '2 2 2 2 2' above the final five notes. Below the staff, the text reads: 'Reihenfolge • pattern • modèle: ||: A :|| B - A - C - A - D - A'. The marking 'D.C.' is present at the end.

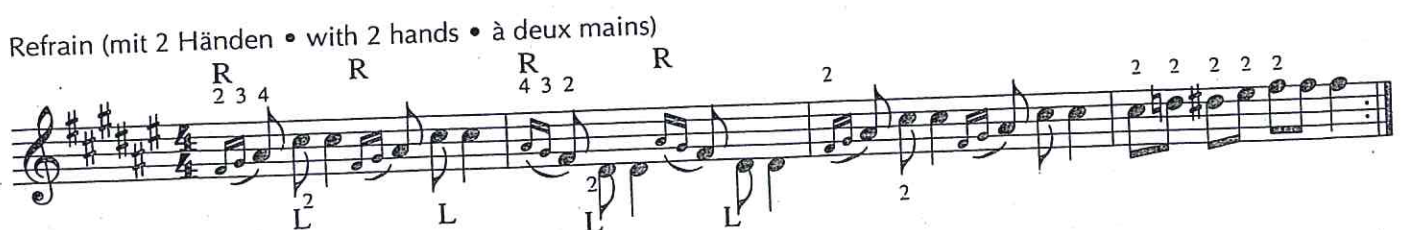
Secondo

Detailed description: This block contains the musical notation for the 'Secondo' section. It is written on two bass clef staves in 4/4 time with a key signature of three sharps. The right hand plays chords and the left hand plays a rhythmic accompaniment of eighth notes. The section ends with a repeat sign.

© B. Schott's Söhne, Mainz, 1992

Refrain (mit 2 Händen • with 2 hands • à deux mains)

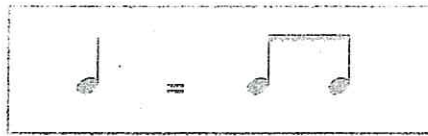

Detailed description: This block contains the musical notation for the 'Refrain (mit 2 Händen)'. It is written on a single treble clef staff in 4/4 time with a key signature of three sharps. The melody is for the right hand, and the bass line is for the left hand. Above the staff, there are fingerings: 'R 2 3 4' above the first four notes, 'R' above the next two notes, 'R 4 3 2' above the next three notes, 'R' above the next two notes, and '2 2 2 2 2' above the final five notes. Below the staff, there are 'L' markings under the first four notes and '2' markings under the next four notes.

OOIEVAAR

LES 2:

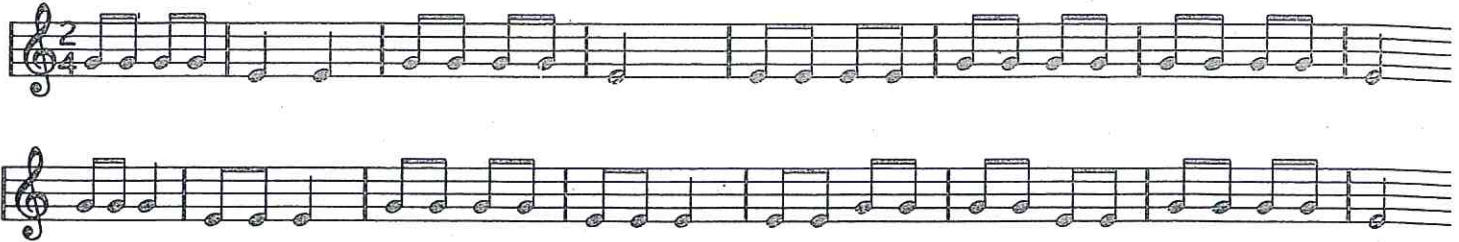

Allemaal nootjes

Licht

(A)

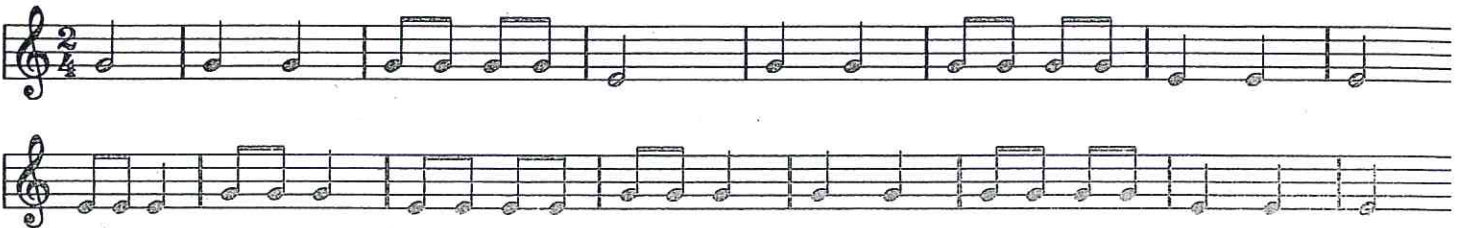
CD n° 4

Gaande

(B)

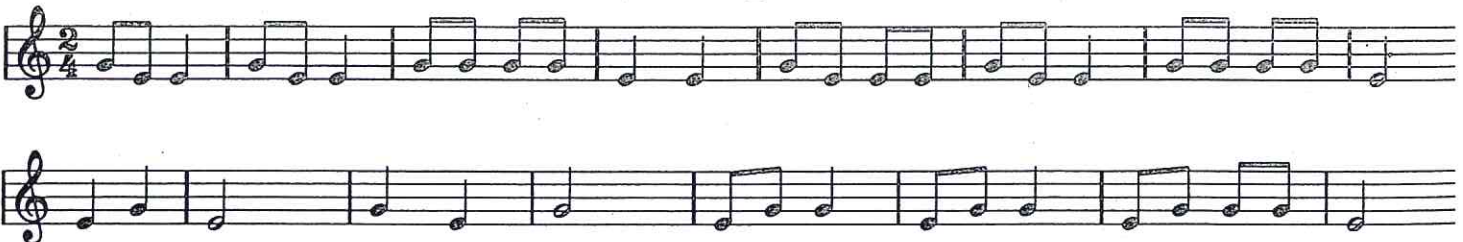
CD n° 5

Rustig

(C)

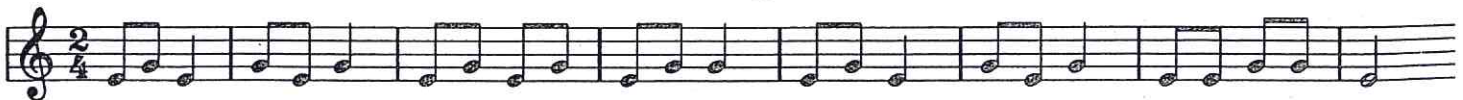
CD n° 6

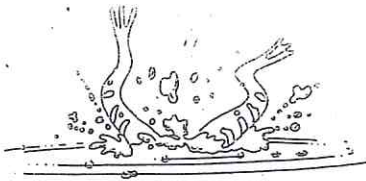

Grappig

(D)

CD n° 7

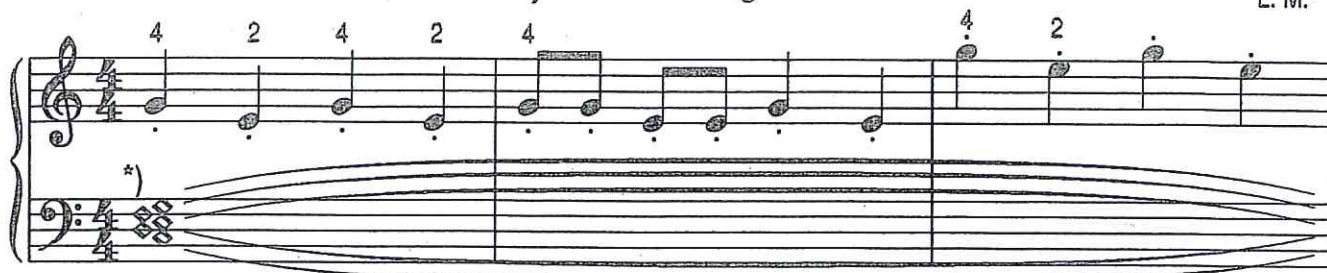

Salaperäinen sammakko

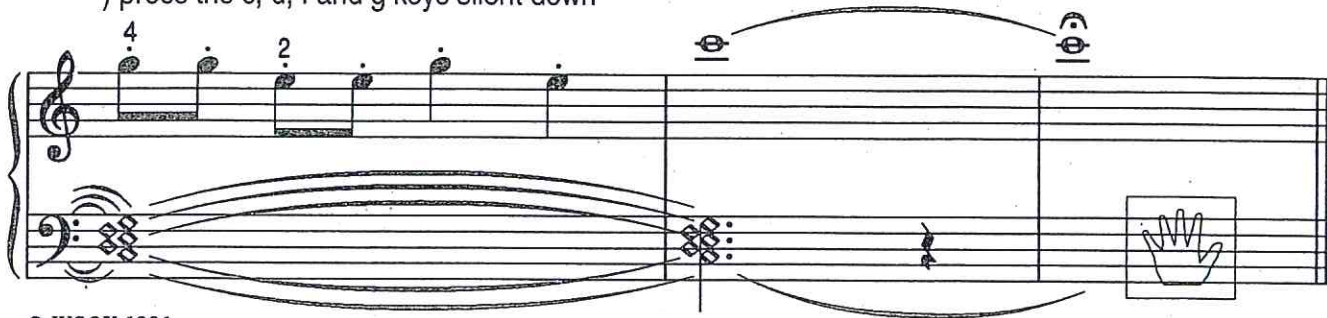
Mysterious Frog

E. S-N.
L. M.

*) paina koskettimet c, d, f, g mykkänä alas

*) press the c, d, f and g keys silent down

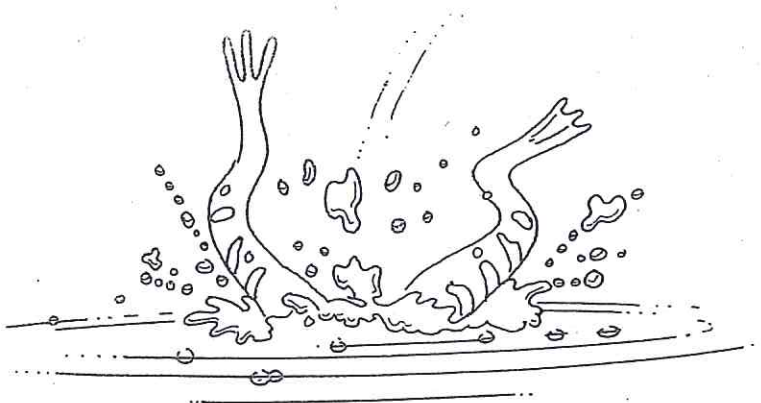
© WSOY 1991

"Loiskahdus"

Voit "loiskahtaa" vasemman käden kämmenellä mistä tahansa koskettimistolta.

"Splash"

You can "splash" with the flat of the left hand anywhere on the keyboard.

03

Het aftelrijmpje op de zwarte toetsen: *Alle indiaantjes!*

We spelen op sol mol, la mol, mi mol of ges-as-es.

(Uiteraard kan hier ook op des-es-bes gespeeld worden!)

Bij deze liederen wordt het al een stuk gemakkelijker en logischer als de rechterhand de tweede en de derde vinger op de sol mol/ges en la mol/as plaatst en de linkerhand de derde vinger op de mi mol/es. Toch verdient het aanbeveling om het liedje ook nog zowel met de rechter- als met de linkerhand apart te laten spelen.

Dit is een ideaal liedje om kennis te maken met het gebruik van accen- ten. Naargelang de interpretatie leg je het accent op het woordje *broek*, op het woordje *uw* of op *alle*. Experimenteer en laat de kinderen zelf een accent tekenen. Het lied ook als aftelrijmpje laten

zingen en ondertussen aftellen geeft een eerste aanzet tot het zingen van twee achtereenvolgende noten op slechts één armbeweging (het aftelrijmpje kind gebeurt per kwartnoot!)

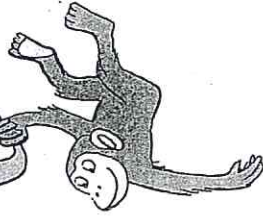
Pief, poef, paf, laat ik spelen met de zijkant van de middelvinger hand in de vorm van een pistooltje). Dit kan op diverse noten de witte toetsen maar ook op de klankkast van de piano. Maar leerling attent op de duur van de noten. Introduceer eventueel begrip *staccato*.

Het vervolg, *en uw broek sakt af!*, kan gesproken worden (of beide handen geklapt) of getikt op het hout van de piano. Een kleine coda (eventueel met clusters te spelen of in de klank- te scanderen met de rechterpedaal neergedrukt!):

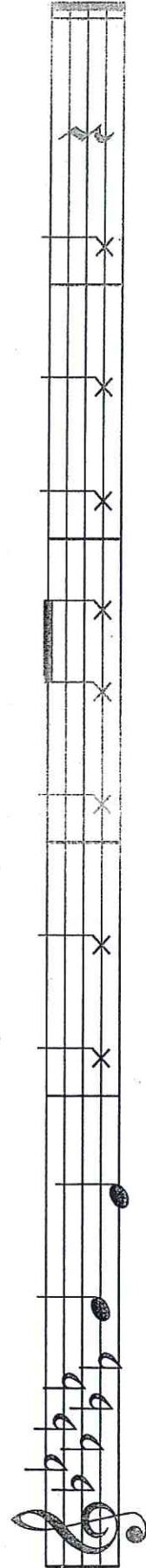
in - di - aan, in - di - aan, kom maar bij de to - tem staan!

K. Fiant
Pianelala

Alle Indiantjes

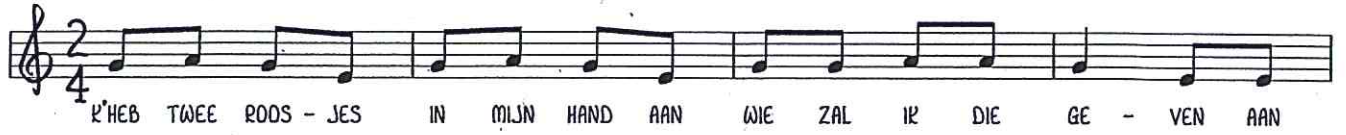

al - le in - di - aan - tjes, schie - ten met ba -

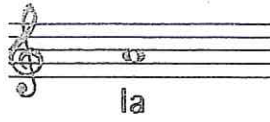

naan - tjes: pief, poef, paf en uw broek zakt af!

2 ROOSJES

LES 3:

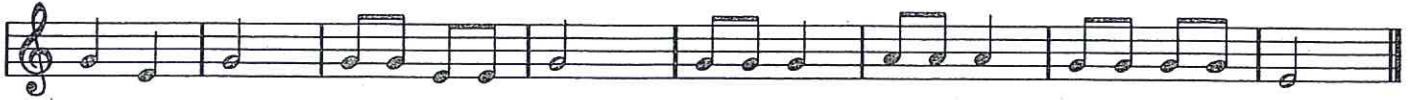
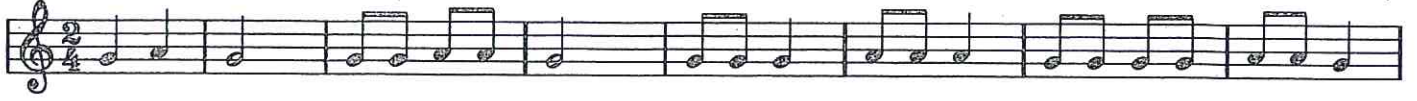

Alleenmaal neetjes

Swingend!

(A)

CD n° 8

Ernstig

(B)

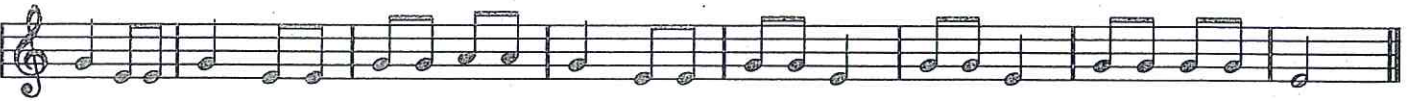
CD n° 9

Matig

(C)

CD n° 10

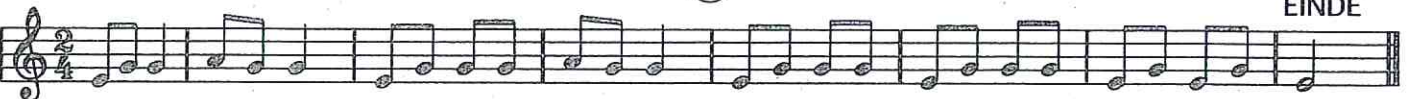

Plezierig

(D)

CD n° 11

EINDE

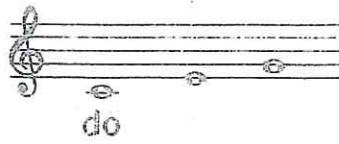
Ritmisch lezen of klappen

Herhalen tot waar
EINDE staat

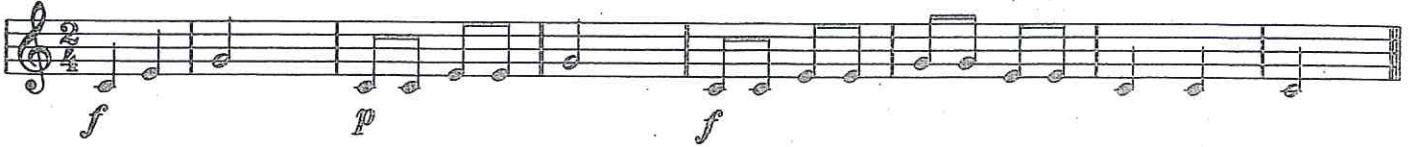
LES 4:

Da Capo = alles herhalen
tot aan Fine (einde)
forte (*f*) = luid
piano (*p*) = zacht

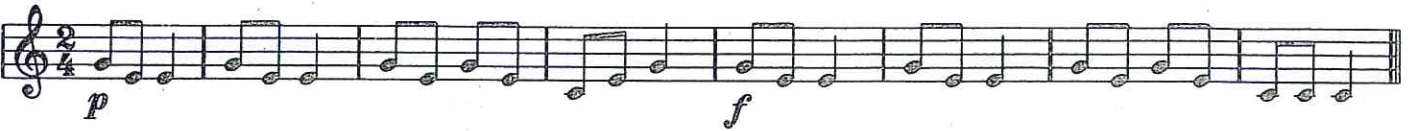
Stevig

(A)

Gaande

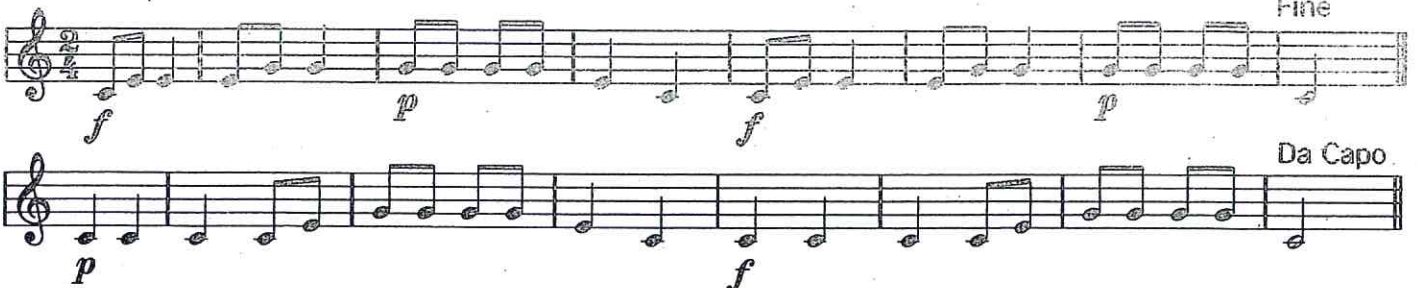
(B)

(C)

VROLIJK DANSJE

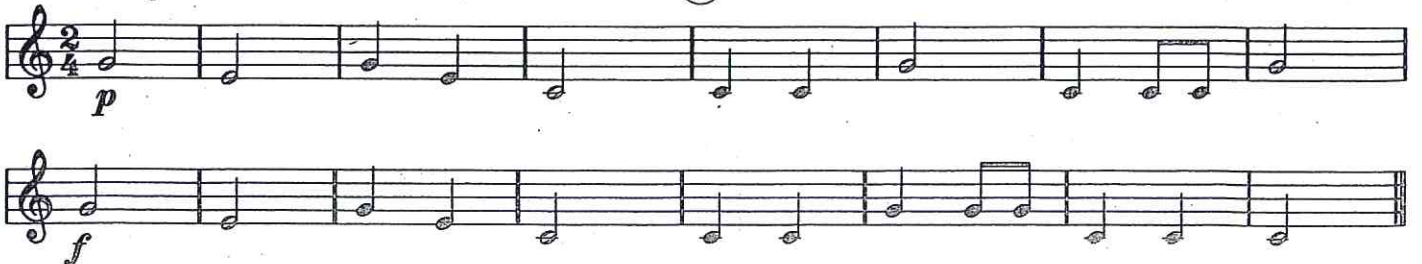
CD n° 12

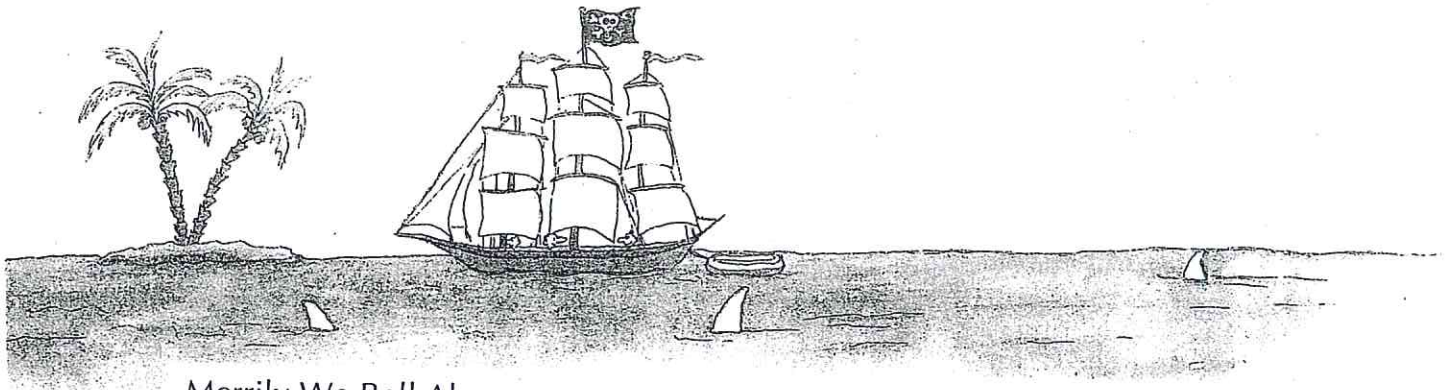

(D)

CD n° 13

Weemoedig

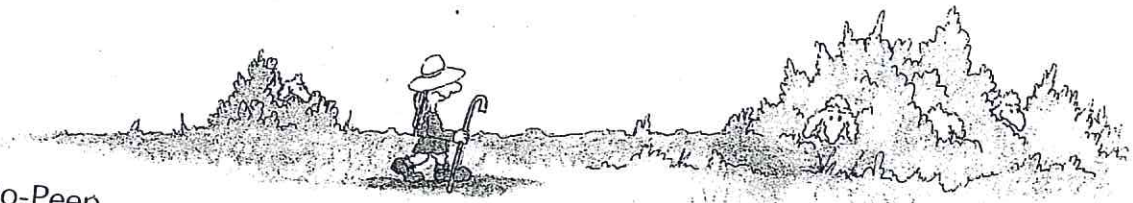

Merrily We Roll Along

England

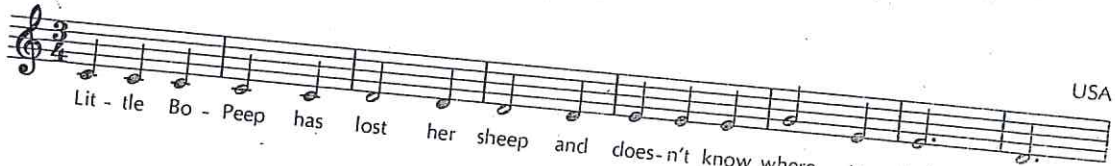

Mer-ri-ly we roll a-long, roll a-long, roll a-long. Mer-ri-ly we roll a-long o'er the deep blue sea.

Little Bo-Peep

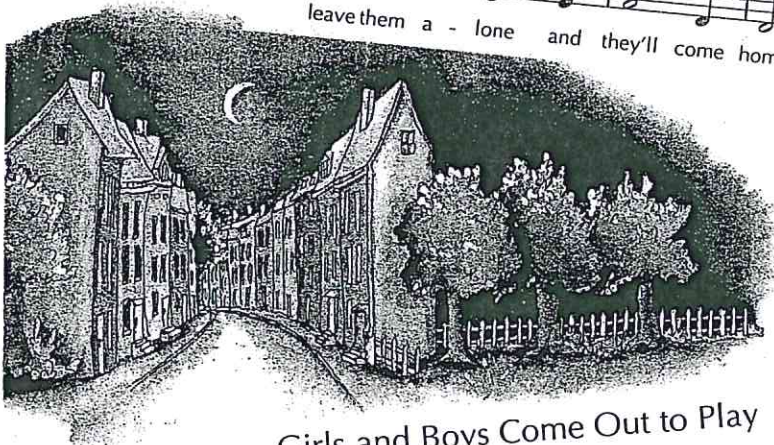
USA

Lit-tle Bo-peep has lost her sheep and does-n't know where to find them,

leave them a-lone and they'll come home bring-ing their tails be-hind them.

Girls and Boys Come Out to Play

England

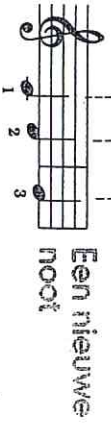
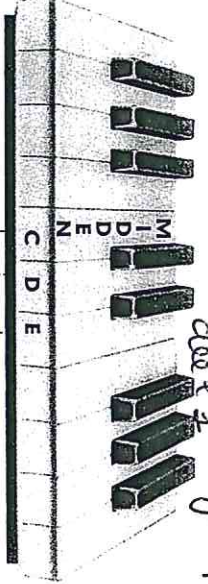
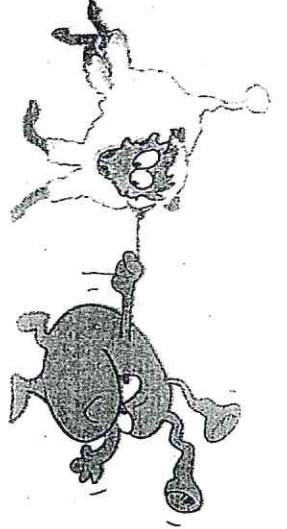
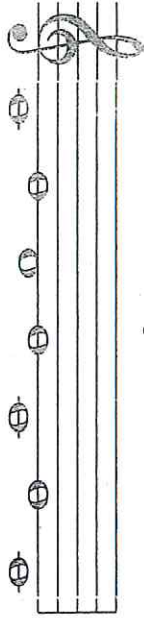
Girls and boys, come out to play. The moon does shine as bright as day;

Leave your sup-per and leave your sleep, Come to your play-fel-lows in the street.

3
ernieuwde
daar
handeling

Hardop lezen

Mieke heeft een lammetje

Mie - ke heeft een lam - me - tje, lam - me - tje, lam - me - tje,

Mie - ke heeft een lam - me - tje, zijn vacht - je is van wol.

Zet hieronder de nieuwe noot (E).

Hele noot Halve noot Halve noot Kwartnoot met punt

1

Is - sie dis - sie dou, com - pli - ment aan jou, com - pli - ment aan Is - sie dis - sie. Is - sie dis - sie dou

1

Mijn ko - nijn ja ja, mijn ko - nijn ja ja, is een ech - te Vlaam - se reus. En hij

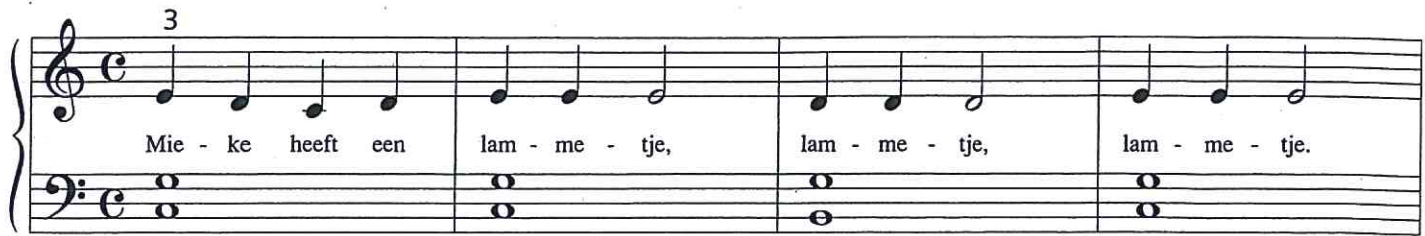
weegt ja ja en hij weegt ja ja, ze - ven ki - lo heu te heus

3

Mie - ke hou je vast aan de tak - ken van de bo - men.

Mie - ke hou je vast aan de tak - ken van de mast.

3

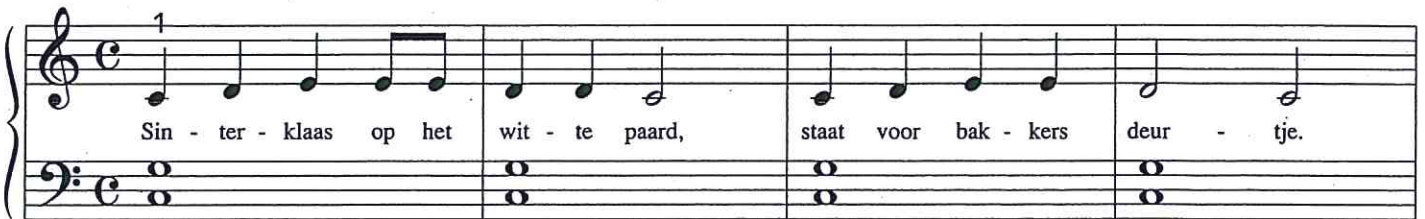

Mie - ke heeft een lam - me - tje, lam - me - tje, lam - me - tje.

Mie - ke heeft een lam - me - tje, zijn vacht - je is van wol.

1

Sin - ter - klaas op het wit - te paard, staat voor bak - kers deur - tje.

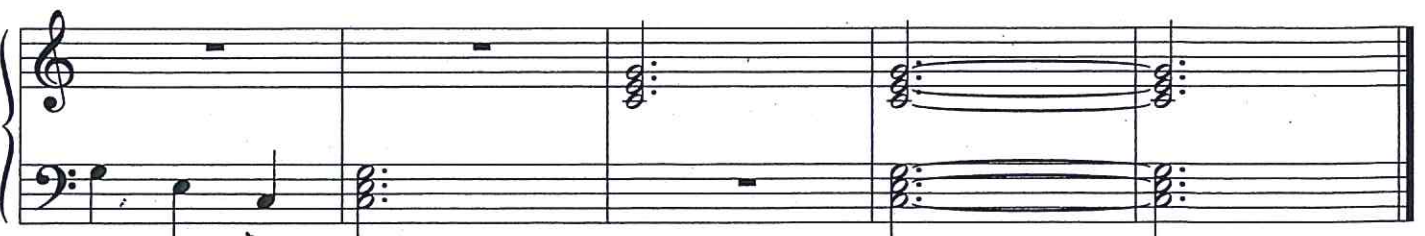
4

Bak - ker doe je deur - tje o - pen, Sin - ter - klaas wil koek - jes ko - pen!

1 5 5 1

A. Tertzibanschtsch
Meine allerersten
Tastentöne

Im Glockenturm

Achtelpause

fortissimo
(sehr laut)

Fermate
(Haltezeichen)

7

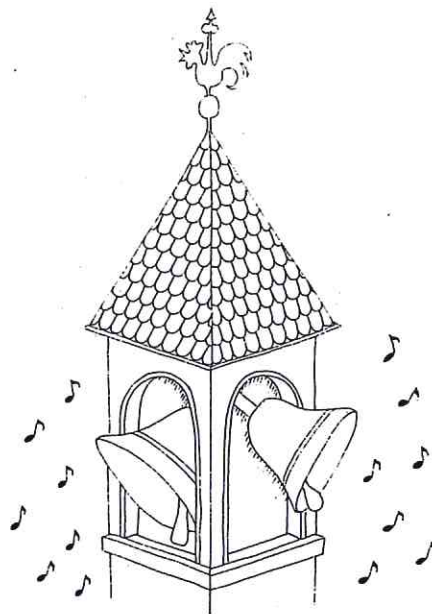
ff

⌒

Langsam

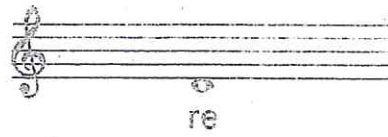
* *ff*

l. H. eine Oktave tiefer. Alle Tasten stumm niederdrücken bis Ende.

* Nach dem Anschlag eines Glockentons erklingen in den Pausen ganz leise die Obertöne der geöffneten Klaviersaiten.

LES 6:

Allemaal nootjes

het herhalingsteken
de kwartrust ($\frac{1}{4}$)
mezzo forte (*mf*) = half zacht

Bescheiden

(A)

Teder

(B)

Met lentekriebeltjes!

(C)

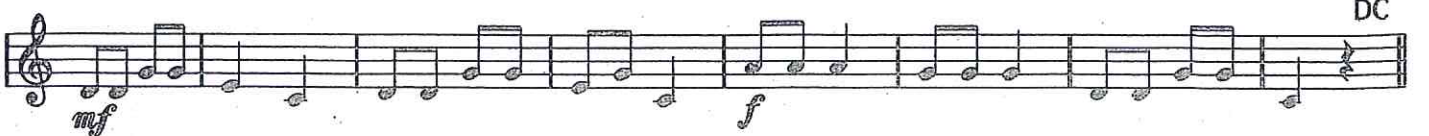
Stevig

(D)

Jazzy!

(E)

Mysterious Procession

The Joy of First-Year Pia
D. Agay

(right hand repeats the same note throughout)

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 4/4 time signature. It begins with a treble clef, a 4/4 time signature, and a '3' above the first measure. The melody is a sequence of quarter notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6. The lower staff is in bass clef with a 4/4 time signature. It begins with a bass clef and a 4/4 time signature. The bass line consists of quarter notes: C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. A '3' is written below the first measure of the bass line.

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 4/4 time signature. The melody continues with quarter notes: D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F7, G7, A7, B7, C8. The lower staff is in bass clef with a 4/4 time signature. The bass line continues with quarter notes: D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6.

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 4/4 time signature. The melody continues with quarter notes: D7, E7, F7, G7, A7, B7, C8, D8, E8, F8, G8, A8, B8, C9, D9, E9, F9, G9, A9, B9, C10. The lower staff is in bass clef with a 4/4 time signature. The bass line continues with quarter notes: D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F7, G7, A7, B7, C8.

The fourth system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a 4/4 time signature. The melody continues with quarter notes: D9, E9, F9, G9, A9, B9, C10, D10, E10, F10, G10, A10, B10, C11, D11, E11, F11, G11, A11, B11, C12. The lower staff is in bass clef with a 4/4 time signature. The bass line continues with quarter notes: D7, E7, F7, G7, A7, B7, C8, D8, E8, F8, G8, A8, B8, C9, D9, E9, F9, G9, A9, B9, C10.

Play "Mysterious Procession" also this way: place the right hand an OCTAVE (eight keys) higher and the hand an octave lower.

Sea Chantey

The Joy of First Year Piano
D. Agay

With energy

Way, hey! up she ris - es, Way, hey! up she ris - es,

1 3 2 4

Detailed description: This system contains the first four measures of the piece. The music is in 4/4 time and begins with a piano (p) dynamic. The melody is written in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. The lyrics are: "Way, hey! up she ris - es, Way, hey! up she ris - es,". Measure numbers 1, 3, 2, and 4 are printed below the bass line.

Way, hey! up she ris - es ear - ly in the morn - ing.

Detailed description: This system contains measures 5 through 8. The melody continues in the treble clef, and the bass line provides accompaniment. The lyrics are: "Way, hey! up she ris - es ear - ly in the morn - ing." Measure 5 is the first measure of this system.

What will we do with the drunk-en sail - or, What will we do with the drunk-en sail - or,

Detailed description: This system contains measures 9 through 12. The melody is more active, featuring eighth notes. The lyrics are: "What will we do with the drunk-en sail - or, What will we do with the drunk-en sail - or,". Measure 9 is the first measure of this system.

What will we do with the drunk-en sail - or Ear - ly in the morn - ing?

Detailed description: This system contains measures 13 through 16. The melody continues with eighth notes. The lyrics are: "What will we do with the drunk-en sail - or Ear - ly in the morn - ing?". Measure 13 is the first measure of this system.

mp (mezzo-piano) = medium soft

Sailors' Dance

The Joy of First-Year Pian
D. Agay

Danish Folk Dance

Lively

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef, both in 4/4 time. The music begins with a dynamic marking of *f* (forte). The first measure contains a triplet of eighth notes, with fingerings 1, 3, and 5 indicated above. The right hand plays a series of eighth-note patterns, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. A bracket labeled "left hand" spans the first two measures of the left-hand part. The system concludes with two measures of eighth-note patterns in both hands, each marked with an accent (>).

The second system continues the piece. It features similar eighth-note patterns in both hands. The left hand part is marked with "l. h." and includes a bracket. The system ends with the word "Fin" written in the bottom right corner.

The third system begins with a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano). It continues with eighth-note patterns in both hands. A measure number "2" is written above the first measure of the right hand. The system concludes with a measure number "4" written below the first measure of the left hand.

The fourth system continues with eighth-note patterns. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present. A measure number "2" is written above the first measure of the right hand. The system concludes with a measure number "4" written below the first measure of the left hand. At the bottom right, the instruction "Repeat 1 beginning" is written.

Vänta här.

Färglägg bilden.

Colour the picture.

K. Fiant
Pianelala

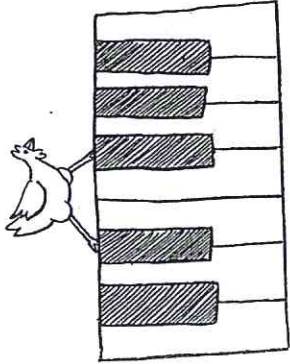
02

De koekoeksterts op de zwarte toetsen: *Lieve kip!*

We spelen op het brugje: ges-es of sol mol, mi mol (twee zwarte toetsen met daartussen twee aaneengesloten witte toetsen) Leer het liedje aan al zingend. Laat de leerling het liedje vervolgens zoeken op de piano. Deze dalende koekoeksterts op de zwarte toetsen kan je het brugje noemen. Geef nog geen commentaar over met welke vinger of hand dit gebeurt.

Eens het liedje gekend is, kunnen we fantaseren over diverse kippen en hoe die dan wel moeten klinken: een brutale kip, een krietelkippetje, een dinosaurus-kip, enz. Sommige kinderen zoeken het in diverse dynamiek, sommigen experimenteren met diverse hoogtes. Laat een rij kippen de revue passeren (van hoog naar laag of omgekeerd), maar hou er rekening mee dat kinderen de begrippen hoog en laag niet linken aan rechts en links op het klavier!

Vervang de kip door *dikke ganzse*, door *koekoek*, door andere vogels of door *krokodil* (tenminste als je de eieren wil blijven opeisen). Dit geeft vele mogelijkheden op het gebied van ritmes leren herkennen en nadoen.

Er kan al geëxperimenteerd worden met het spelen met de voorkeurhand, met de andere hand en met beide handen (de rechterwijsvinger op sol mol/ges, de linkerwijsvinger op mi mol/es). Observeer of het kind in staat is om met één hand te spelen terwijl de andere hand ontspannen blijft.

Op de volgende bladzijde staan een aantal alternatieve liedjes. Niet alle kinderen slagen erin om dalen en stijgen in de melodie onmiddellijk te herkennen en uit te voeren.

